

Sygn. akt II KO 17/13

POSTANOWIENIE

Dnia 9 lipca 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Michał Laskowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Jerzy Grubba

SSN Andrzej Ryński

w sprawie J. K.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 9 lipca 2013 r.,

wniosku obrońcy o wznowienie postępowania zakończonego postanowieniem Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 6 lutego 2013 r., sygn. akt II AKz (...)

1. pozostawić wniosek bez rozpoznania;

2. kosztami postępowania w sprawie o wznowienie obciążyć

J. K.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Ł. wydał w dniu 23 kwietnia 2012 r., sygn. V K (...), wyrok nakazowy, którym uznał J. K. za winnego przestępstw skarbowych z art. 56 § 2 k.k.s. w zw. z art. 9 § 3 k.k.s. i in. Wyrok ten przesłano na adres J. K. Dwukrotnie awizowana przesyłka z odpisem wyroku nie została podjęta przez adresata.

W sprawie tej obrońca J. K. złożył wniosek o wznowienie postępowania. Wniosek ten został oddalony postanowieniem Sądu Okręgowego w Ł. z dnia 7 grudnia 2012 r., sygn. V Ko (...). Zażalenie na to postanowienie wniósł obrońca J. K. Po jego rozpoznaniu, Sąd Apelacyjny w (...) postanowieniem z dnia 6 lutego 2013 r., sygn. II AKz (...), utrzymał w mocy zaskarżone postanowienie.

Obrońca J. K. wniósł na podstawie art. 540b § 1 pkt 1 k.p.k. o wznowienie postępowania sądowego zakończonego prawomocnym postanowieniem Sądu

Apelacyjnego w (...) z dnia 6 lutego 2013 r., sygn. II AKz (...). W uzasadnieniu skierowanego do Sądu Najwyższego wniosku obrońca podniósł, że wskazane we wniosku postanowienie zostało wydane na posiedzeniu, o którym obrońca nie został powiadomiony, omyłkowo powiadomiono bowiem o terminie innego adwokata o tym samym imieniu i nazwisku. Postanowienie sądu wydane zostało na posiedzeniu pod nieobecność J. K. i jego obrońcy, co naruszyło prawo do obrony i sprawiło, zdaniem autora wniosku, że spełnione zostały przesłanki z art. 540b § 1 pkt 1 k.p.k.

Prokurator Prokuratury Generalnej wniosła w pisemnej odpowiedzi na wniosek o pozostawienie go bez rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

W pierwszej kolejności przedmiotem rozważań Sądu Najwyższego była dopuszczalność złożonego wniosku. Wskazane w nim postanowienie Sądu Apelacyjnego w (...) było orzeczeniem, które prawomocnie zakończyło zainicjowane przez obrońcę J. K. postępowanie o wznowienie postępowania. Intencją obrońcy w toku obecnego postępowania jest zatem wznowienie postępowania o wznowienie. Tymczasem zarówno w doktrynie, jak i w orzecznictwie przyjmuje się, że wniosek o wznowienie postępowania sądowego zakończonego prawomocnym orzeczeniem nie dotyczy wszelkich orzeczeń wydawanych przez sądy. Instytucja wznowienia postępowania odnosi się z pewnością do orzeczeń kończących postępowania, w których wypowiedziano się w kwestii odpowiedzialności karnej, a więc tych postępowań, które dotyczą głównego, zasadniczego przedmiotu procesu karnego. Co do orzeczeń wydawanych przez sądy w innych kwestiach, a więc w kwestiach pobocznych, incydentalnych, możliwość wznowienia postępowania nie jest oczywista. Dopuszcza się taką możliwość w odniesieniu do orzeczeń kończących prawomocnie postępowanie w kwestii odpowiedzialności Skarbu Państwa za niesłuszne skazanie lub pozbawienie wolności (zob. T. Grzegorzczak, *Kodeks postępowania karnego oraz ustawa o świadku koronnym. Komentarz*, Warszawa 2008, s. 45-46; P. Hofmański, E. Sadzik, K. Zgryzek, *Kodeks postępowania karnego. Tom III. Komentarz*, Warszawa 2007, s. 299). Co do innych postępowań ubocznych czasami wskazuje się na możliwość wznowienia postępowania w odniesieniu do orzeczeń kończących postępowanie o autonomicznym względem

głównego nurtu postępowania charakterze. W literaturze odnotować należy także poglądy dopuszczające możliwość wznowienia postępowania o wznowienie (zob. D. Szumiło-Kulczycka, *Prawne warunki dopuszczalności wznowienia postępowania sądowego*, w: *Środki zaskarżenia w procesie karnym. Księga pamiątkowa ku czci prof. Zbigniewa Dody*, red. A. Gaberle, S. Waltoś, Warszawa 2000, s. 224).

Przedmiotem postępowania o wznowienie nie jest odpowiedzialność karna oskarżonego, nie jest to także postępowanie autonomiczne w stosunku do głównego przedmiotu procesu. Postępowanie o wznowienie jest zainicjowanym na skutek nadzwyczajnego środka zaskarżenia postępowaniem, w toku którego przedmiotem rozpoznania jest weryfikacja wystąpienia w czasie procesu lub po jego zakończeniu enumeratywnie wskazanych w ustawie sytuacji, stanowiących podstawy wznowienia. Postępowanie o wznowienie, podobnie zresztą jak postępowanie kasacyjne (zob. postanowienie SN z dnia 12 kwietnia 2001 r., III KO 53/99), jest ściśle związane z procesem, w toku którego orzekano o odpowiedzialności karnej oskarżonego. W tym znaczeniu nie ma ono charakteru autonomicznego i nie jest orzeczeniem kończącym postępowanie karne. Wniosek o wznowienie postępowania może być zresztą ponawiany.

Mimo funkcjonującej w procesie karnym i znajdującej oparcie w Konstytucji zasady dwuinstancyjności, nie wszystkie orzeczenia sądu podlegają zaskarżeniu (na przykład, nie przysługuje zażalenie na postanowienie oddalające wniosek o wznowienie wydane przez sąd apelacyjny – *vide* art. 547 § 1 k.p.k.). Na tej samej zasadzie nie wszystkie postępowania zakończone prawomocnym orzeczeniem mogą podlegać wznowieniu. Sąd Najwyższy orzekający w sprawie wniosku obrońcy J. K. podziela w tej kwestii poglądy wyrażone przez Sąd Najwyższy w uzasadnieniu postanowienia z dnia 20 maja 2010 r., sygn. V KO 47/10 (OSNKW z 2010 r., z. 8, poz. 73). W uzasadnieniu postanowienia z dnia 8 lutego 2011 r., sygn. III KO 99/10, Sąd Najwyższy powtórzył, iż: „nie jest możliwe wznowienie, zarówno na wniosek strony, jak i z urzędu, samego postępowania o wznowienie, zakończonego uprzednio prawomocnym orzeczeniem sądu o oddaleniu wniosku strony lub o braku podstaw do wznowienia *ex officio*” (R-OSNKW z 2011 r., poz. 278).

W tym stanie rzeczy, wobec faktu, że w toku postępowania o wznowienie na podstawie art. 545 § 1 k.p.k. odpowiednie zastosowanie ma art. 430 § 1 k.p.k., odsyłający z kolei do art. 429 § 1 k.p.k., pozostawiono wniosek obrońcy J. K. bez rozpoznania wobec jego niedopuszczalności. Orzeczenie o kosztach uzasadnia przepis art. 639 k.p.k.

Na marginesie zauważyć należy, że nawet w razie uznania dopuszczalności wniosku, argumentacja przedstawiona w nim przedstawiona nie jest przekonująca. Przepis art. 540b § 1 pkt 1 k.p.k., na który powołano się we wniosku odwołuje się wyłącznie do powiadomienia oskarżonego, ten zaś niewątpliwie był powiadomiony o terminie posiedzenia Sadu Apelacyjnego w (...) (k. 66 i 67 akt).